

Til: Nærings- og handelsdepartementet
Fra: Norsk Industri
Dato: 15. november 2010
Sak: Evaluering av SIVA

Norsk Industri takker for muligheten til å komme med innspill til evalueringen av SIVA. På generelt grunnlag deler Norsk Industri virkelighetsforståelsen i evalueringen og dens konklusjoner. Vi har imidlertid noen innspill på tema hvor evalueringen ikke konkluderer og/eller er spesielt viktige industrielt.

SIVA er viktig for industrien og drives på en måte som løser de oppgavene de er satt til, har stor addisjonalitet og positive ringvirkninger. Vi tror ikke behovet for SIVA vil avta i tiden som kommer. Vi ser det som viktig at en egen del av virkemiddelapparatet med hovedfokus og kompetanse på infrastruktur utvikles videre.

Reaksjonstid

En av de viktigste kvalitetene til SIVA, i forhold til andre deler av virkemiddelapparatet, er evnen til å reagere raskt og fleksibelt. Hvis markedet endres eller en bedrift får problemer, er reaksjonstiden og fleksibilitet avgjørende. Dette vil også være viktig i fremtidige omstillinger i industrien. Særlig i tilfeller der utenlandske eiere vurderer etablering, oppkjøp eller nåværende bedrifts fremtid kan rask og fleksibel reaksjon fra SIVA være avgjørende for norsk verdiskaping. Et raskt nei kan også være viktig. Her er SIVA i en særstilling i forhold til Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd. SIVA fremstår som effektivt, ubyråkratisk og løsningsorientert. Det er viktig at mht eventuelle endringer i SIVA at denne kulturen videreføres.

Ressurstilgang vs ambisjoner

Det nevnes flere ganger i evalueringen at SIVA enten må tilføres større ressurser, eller redusere sitt ambisjonsnivå. SIVA er liten i forhold til Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd. Norsk Industri ser det som svært lite hensiktsmessig at ambisjonsnivået til SIVA skal reduseres. Det er svært sjelden vi finner tilfeller av for høye ambisjoner i norsk næringspolitikk.

SIVA bør være en del av det nasjonale virkemiddelapparatet og kunne agere og reagere i hele landet. SIVA må imidlertid kunne arbeide "lean" i forhold til andre aktører som har nok av personell. Norsk Industri vil støtte en styrking av egenkapitalen med hensyn til eiendomsinvesteringer og nye satsinger, samt en bedre finansiering av inkubatorvirksomhet.

SIVA får i dag til mye med begrensede ressurser. Vi forstår tilrådingen i evalueringen om at SIVA bør konsolidere virksomheten, heller enn å fortsette med mange nye satsinger. Vi er enig i at man må konsolidere tilstrekkelig underveis, men vi mener samtidig at SIVAs største styrker ligger i at de er fremoverlent, har ambisjoner og ser muligheter. De bør selvfølgelig ikke strekke

sine ressurser uforsvarlig langt, men vi ønsker ikke at SIVA skal få et generelt signal fra sin eier om å være mindre offensiv i sin virksomhet.

Forholdet til regionale aktører

At evalueringen konkluderer med at SIVA ikke i stor nok grad klarer å følge opp og samarbeide nært med fylkeskommunene og regionale aktører, er isolert sett et argument for å øke SIVAs kapasitet. Alternativt bør SIVA få lov til å håndtere disse relasjonene på en annen måte enn IN og NFR. Fylkeskommunene er en viktig aktør i næringsutviklingen og en hensiktsmessig samarbeidspartner for SIVA. Samarbeidsformen SIVA har med Nordland Fylkeskommune og andre aktører i fylket virker hensiktsmessig og kan kanskje være et eksempel til etterfølgelse. Samtidig bør det ikke legges for mange statlige føringer for hvordan SIVA skal forholde seg til regionale aktører. En av styrkene til selskapet er å finne ubyråkratiske løsninger tilpasset lokale forhold.

Forholdet til resten av virkemiddelapparatet

Norsk Industri er enig med evalueringen i at arbeidsfordelingen mellom SIVA, Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd fungerer godt. Det er lite overlapp mellom dem og i de få tilfeller det er det, mener Norsk Industri dette er til å leve med. Aktørene har sine klare og velkjente tyngdepunkter. Det bør ikke være statens oppgave å påse at det bokstavelig talt er Berlinmurer mellom aktørene.

Eiendomsvirksomheten

En av de tydeligste indikatorene for behovet for SIVA er at de klarer å utvikle næringseiendom som ikke er attraktiv for private aktører, til attraktive drivverdige eiendommer. Til tross for at denne virksomheten i stor grad skal finansiere seg selv, investerer SIVA i områder der ingen andre er interessert. Det er viktig at SIVA kan fortsette med dette og derfor står fritt til å investere i hele landet.

Det er en sentral del av norsk næringspolitikk at det skal være mulig å drive næringsvirksomhet i hele landet. Dette er ikke bare et distriktpolitisk hensyn, men også viktig for å få utnyttet og utviklet lokale fortrinn og ressurser. Det være seg energi, mineraler, kompetanse eller andre ressurser. I store deler av landet kan mangelen på lokalt næringsliv føre til at disse ressursene ikke blir utnyttet, med mindre en aktør som SIVA kan bidra med risikoavlasting og kapitalavlasting i infrastrukturinvesteringer. Også Næringshageprogrammet og andre deler av innovasjonsvirksomheten til SIVA er relevante her.

I flere tilfeller får SIVA til noe markedet alene ikke klarer, gjennom å gå inn først og ta størst risiko. Når de først er tilstede med infrastruktur og virksomhet, blir risikoen for å satse i området mindre for hver bedrift som slår seg ned. I flere tilfeller ville en privat aktør ikke gått inn først og tatt den største risikoen, men velger å satse når de kan komme mer til "dekket bord". Rollen som "førstemann inn" er viktig. Dette behovet vil neppe avta de nærmeste årene ettersom særlig industrien må gjennom kraftige omstillinger og også flere steder i landet gjennomtenke sitt arealbehov lokalt.

Eksportindustrien har gjerne tilbud om alternativ lokalisering med subsidiert infrastruktur andre steder i verden. Da kan risikoavlasting fra SIVA være tungen på vektskåla for om det fortsatt er attraktivt å investere i Norge.

Norsk Industri mener det er hensiktsmessig at SIVA fortsatt kan investere i hele landet. At halvparten av deres eiendomsportefølje er innen det distriktspolitiske virkemiddelområdet viser at de ivaretar denne dimensjonen av virksomheten.

SIVAs eiendomsportefølje på over 500 000 kvadratmeter er gjenstand for løpende endringer gjennom noe kjøp og salg. Totaliteten gir en god risikospredning som igjen gir gode renter. Norsk Industri er helt enig med konklusjonen i punkt 8.3.1 i evalueringen, som sier at om SIVA skal fokusere mer på "trygge" eiendomsinvesteringer som gir mer avkastning, vil det bidra til å undergrave hele poenget med SIVA.

Innovasjonsvirksomheten

SIVA kan vise til gode resultater gjennom innovasjonsvirksomheten. Gjennom å tilby ikke bare fysisk infrastruktur, men også kompetanse og et innovativt miljø, tilbyr SIVA gode vekstvilkår for nye bedrifter. Innen de ulike programmene har SIVA fått til mye, med lite midler. Norsk Industri tror finansieringen av inkubatorene bør gjøres mer langsiktig. Dette er nødvendig for at fokuset skal være på nyskaping og utvikling av bedrifter. Inkubatorvirksomhet er i sin natur avhengig av finansiering. Hvis den skal finansiere seg selv vil nødvendigvis mye av fokuset gå bort fra primærformålet.

Forskningsparkene, kunnskapsparkene og FoU-inkubatorene bidrar til en viktig binding mellom næringsliv og utdannings- og forskningsmiljøene. Det er ingen tvil om at små nystartede bedrifter nyter godt å være så nært universitetsmiljøene. Men også utdanningsinstitusjonene får mye ut av å få en slik tilknytning til næringslivet. Vi har gjennomgående for lite samhandling mellom statlige høyere utdanningsinstitusjoner og norsk næringsliv. Disse virkemidlene skaper et rom og en tilknytning som øker samhandlingen. Det øker også muligheten for at gode ideer i academia kan videreutvikles og til slutt industrialiseres.

Industriinkubator

Industriinkubatorene er et viktig virkemiddel for både oppbygging av industriområder og omstilling av hjørnesteinsbedrifter. Ved store omstillingsprosjekter bør SIVA tilføres ekstraordinære ressurser for å kunne yte best mulig bistand til lokalsamfunnet og regionen, uten at det går ut over SIVAs øvrige virksomhet. Vi har lang tradisjon for vellykkede omstillinger i norsk næringsliv. Industriinkubatorprogrammet bruker den kompetansen vi har fått fra tidligere erfaringer på en god måte og skaper nye arbeidsplasser og vekstbedrifter.

Nordområdesatsing

De kommende årene vil nordområdene til å bli stadig viktigere, og næringsutvikling er en sentral del av regjeringens nordområdestrategi. For videre næringsutvikling i nord kommer utvikling av infrastruktur til å være avgjørende. Særlig med tanke på at et av de største hindrene for næringsutvikling i nord er mangelen på risikokapital og store bedrifter med evne og vilje til store infrastrukturinvesteringer.

Nordnorsk næringsliv vil trenge virkemiddelapparatet, herunder SIVA, om de skal ha mulighet til å vokse og være med på de kommende satsingene både på land

og i havet. Også med hensyn til utenlandske investorer kan SIVAs risiko- og kapitalavlasting være viktig for å gjøre nordområdene attraktive.

For økt næringsutvikling i nord kan det også være nødvendig å styrke SIVAs oppbygging av regionale investeringsselskap. Tilgang på risikokapital vil være avgjørende for store investeringer i nordområdene. SIVA har de seneste årene trappet ned denne virksomheten, men vi mener nordområdene er et hensiktsmessig område å satse på regionale investeringsselskap.

Norsk Industri mener at SIVA bør bli en sentral del av regjeringens nordområdestrategi.

Kontaktpersoner:

Knut E. Sunde

Direktør

knut.sunde@norskindustri.no

90 03 07 73

Jørn Sund-Henriksen

Fagsjef, utdanning og forskning

jorn.henriksen@norskindustri.no

95 16 17 41